

Ewangelia Marka zasługuje na szczególną uwagę nie tylko ze względu na przyjmowane przez wielu biblistów pierwszeństwo wobec pozostałych synoptyków, ale przede wszystkim ze względu na swoją teologiczną koncepcję. Jej treść prezentuje jedną z najstarszych wizji chrystologicznych i soteriologicznych. Na specjalne zainteresowanie zasługuje fakt, dlaczego w tak krótkim dziele bardzo wiele miejsca zajmują teksty o Jezusie jako egzorcycie. Przeprowadzone badania stanowią przyczynek do rekonstrukcji wczesnych etapów rozwoju chrystologii oraz soteriologii, a także mają znaczenie korekcyjne dla staurocentryzmu, dominującego dziś w teologii.

Rozpoczęcie publicznej działalności Jezusa związane jest z ogłoszeniem przez Niego nadejścia królestwa Bożego. Egzorcyzmy Jezusa są jednym z dowodów na to, że pojawił się człowiek posiadający władzę, której przed Nim wcześniej nikt nie posiadał. Autorzy ksiąg nowotestamentalnych pozostawili na kartach biblijnych wiele opisów przedstawiających okoliczności, w których Jezus wypędzał z opętanych duchy nieczyste. Analiza narracji o egzorcyzmach poprzez zastosowanie metodologii właściwej dla podejścia synchronicznego pozwoliła uchwycić bardziej szczegółowy ich opis w wersji Markowej w porównaniu z pozostałymi Ewangelią synoptycznymi oraz wskazała na wyjątkową pozycję egzorcyzmów Jezusa w tej księdze. W pierwszy rozdziale niniejszego studium ukazane zostały egzorcyzmy w Nowym Testamencie na tle środowiska biblijnego. W czterech kolejnych rozdziałach zostały kolejno przeanalizowane narracje Markowe o egzorcyzmach Jezusa: Jezus w synagodze w Kafarnaum (Mk 1,21-28); egzorcyzm Jezusa w krainie Gerazeńczyków (Mk 5,1-20); prośba Syrofenicjanki o egzorcyzm (Mk 7,24-30) oraz Jezus uwalnia opętanego chłopca (Mk 9,14-29). Po rozdziale drugim zostały przedstawione trzy ekskursy: tożsamość Jezusa a sekret mesjański (Mk 1,32-34; 3,11-12); droga Jezusa, głoszenie, wyrzucanie demonów (Mk 1,35-39) oraz rola Ducha Świętego w egzorcyzmach Jezusa (Mk 3,22-30).

Przeprowadzone analizy narracji o egzorcyzmach Jezusa przyczyniły się do określenia ich znaczenia w chrystologii, paterologii, pneumatologii, soteriologii oraz eschatologii Ewangelii Marka. Egzorcyzmy Jezusa potwierdzają Jego synowską tożsamość. Jezus skutecznie wyrzuca duchy nieczyste, gdyż właśnie absolutne zjednoczenie z Bogiem jest fundamentem Jego misji. Aby przezwyciężyć moc demonów, nie należy poszukiwać specjalnych technik egzorcystycznych, ale zbudować niepodzielną więź z Ojcem na wzór Jezusa. W Jego działalności egzorcystycznej należy widzieć realizację czynności chrzczenia w Duchu zapowiedzianej wcześniej przez Jana Chrzciciela (Mk 1,8). Chrzest udzielany przez Jezusa jest zanurzaniem w Duchu Świętym, którego rezultatem jest wewnętrzne oczyszczenie od zła (ducha nieczystego) oraz trwała bliskość w relacji z Bogiem. Jezus nadał egzorcyzmom

także eschatologiczny sens: uwolnienie człowieka z władzy ducha nieczystego jest wyrwaniem go spod władzy śmierci. Jezus wskazał, że tym, co przynosi uwolnienie nawet od najcięższych przypadków opętania, jest modlitwa rozumiana jako przebywanie w Ojcu na wzór umiłowanego Syna. Jezus zaś przynosi oczyszczenie, chrzcząc, czyli zanurzając człowieka w Duchu Świętym. Egzorcyzmy Jezusa w ten sposób są ukazane jako działanie całej Trójcy Świętej.